

Opening World Press Photo 17

Dames en heren,

Het is 2018. En we trappen het jaar hier in Hilversum af met een media-kunstzinnige blik op wat er gaande is in de wereld. World Press Photo. Symbolisch omdat World Press, net als de digitale storyteling contest, die deze dagen ook in dit museum te zien is, in het hart ligt van waar onze stad Hilversum als verhalenfabriek van Nederland voor staat. Dit is de stad waar het nieuws gemaakt wordt: het journalistieke hart van Nederland. Dit is de stad waar mediacultuur haar constante vernieuwing aan ontleent. En dat al bijna 100 jaar: op 27 februari aanstaande vieren we de start van Hilversum als Mediastad, een eeuw geleden.

Zwarte randen en ultieme schoonheid

Het beeld dat Worldpress aan ons presenteert is soms verre van fraai: we zien de zwarte randen van het menselijk bedrijf en de excessen die daaruit voorkomen. En aan de andere kant de ultieme schoonheid, de emotie en ontroering. Door deze foto's in een museum op te hangen brengen we het beeld verder dan informatie, en plaatsen we het in een context waarin duiding het overneemt van de eerste indruk.

Verhalen delen en duiden

World Press Photo past bij Hilversum, u weet dat dat voor mij glashelder is. Museum HILVERSUM is een voorbeeld van een plek waar media gepresenteerd wordt, waar verhalen gedeeld en geduid worden, waar levendigheid en ontmoeting is, waar mensen elkaar treffen, zoals vandaag. Dat kunnen we doen omdat we politiek het museum in 2017 eindelijk in veiliger vaarwater konden brengen, vier

jaar na de verzelfstandiging. In plaats van een biefstukkenpaleis zoals sommigen wilden, kunnen we tot mijn vreugde bouwen aan een Museum dat een vrijplaats is voor mediacultuur en mediakunst.

Verhalenmakers van Nederland

Mediacultuur gaat over verhalen maken, delen en duiden. In Hilversum zijn we verwend geraakt met media op en om de hoek, lui hangen we achterover terwijl we ons maar beperkt realiseren dat de verhalenmakers van Nederland met elkaar goed zijn voor 12.000 arbeidsplaatsen in deze stad, en onmisbaar om voorzieningen en levendigheid vast te houden. Hilversum is een vitale mediastad en het vraagt een continue inspanning om ervoor te zorgen dat die vitaliteit en dynamiek zich blijft ontwikkelen, niet stil valt. Het museum kan als clubhuis voor professionals en bezoekers de vitaliteit en de dynamiek voeden.

Mediakunst

De afgelopen dagen verschenen artikelen in de pers met de tekst “de expositie te zien in Museum Hilversum, dat gespecialiseerd is in mediakunst”. U zult begrijpen dat mij dat genoeg doet, als je je bedenkt dat mijn openingsspeech van World Press Photo in 2015 precies die boodschap had: “Museum Hilversum zou zich moeten specialiseren in mediakunst.”

Mediakunst gaat media voorbij, gebruikt tijd en afstand om door de waan van de dag te breken. Laat ik twee voorbeelden noemen. Wie kent niet het filmpje van Abramovich in het Moma en de ontmoeting die daar plaats vindt met haar Ulay. Een emotionele ontmoeting die op film, ondersteund door muziek, tot een wereldberoemde performance werd. Een tweede voorbeeld is het veel recentere “Netherlands Second” van Arjan Lubach. Nu nog mediacultuur; en over enkele jaren mediakunst?

Een paradigmashift

Ik wil een oproep doen aan het museum en aan u: breek met de mediawaan van de dag! Laat het op deze plek schuren, gebruik media niet slechts in de schoonheid van de kunsten, maar ook de vuige, vieze, gruwelijke kant van wat media betekent in onze samenleving. Juist in het museum kan worden geëxperimenteerd met conflict, woede, buitengesloten zijn in een virtuele wereld; hier is het veilig genoeg.

Het museum mag en moet een paradigmashift tot stand brengen in ons denken over media, waarin we allemaal zowel maker, subject, als slachtoffer kunnen zijn.

Aanjager van de stad

U weet dat verkiezingen in aantocht zijn, en meer dan iets anders gaat het in aanloop naar de verkiezingen om ontmoeting. In mijn ontmoetingen zal de ontwikkeling van de stad een centraal thema zijn: het gaat om trots, het gaat om je bewust zijn van de identiteit van de plek waar je leeft, leert, werkt, ontspant. Het museum is een aanjager in onze stad, daar waar het gaat om ontmoeting tussen makers en ontvangers van mediakunst. En over de toekomst en de positie van die plek van trots, identiteit, lering, duiding en ontspanning gaan de verkiezingen van 21 maart ook!

Dames en heren ik wens u bij het zien van deze expositie een blik die verder gaat dan het beeld van het afgelopen jaar en vandaag. Ik wens u een beeld van verwondering en ontroering. Een beeld dat de foto voorbijgaat, verder gaat dan de waan van de gebeurtenis. Ik wens u met deze expositie een kijk die tot nadenken stemt over dit nieuwe jaar.

Dank u wel.